

**OLTIN QUYMA VA TANGALARNI XARID QILISH AHOLI
MABLAG‘LARINI ISHONCHLI SAQLASH VA INVESTITSIYA
IMKONIYATINI OSHIRISH**

Nozima Sabirova Normat qizi

TMS instituti

+998909220049

Annotatsiya: *Hozirgi kunda aholi o‘z jamg‘armalarini saqlash va ko‘paytirish yo‘llarini keng tadqiq etmoqda. Pul qadrsizlanishi, inflyatsiya va iqtisodiy o‘zgarishlar sharoitida odamlar o‘z mablag‘larini eng ishonchli va barqaror vositalarga yo‘naltirishga harakat qilmoqda. Shu maqsadda, oltin quyma va tangalar nihoyatda dolzarb va muhim ahamiyat kasb etmoqda. Chunki oltin qadimdan boylik va baraka ramzi bo‘lib kelgan. Har doim iqtisodiy inqiroz yoki tanglik davrlarida ham oltinning qiymati saqlanib qolgan va hattoki oshgan. Shu sababli, oltin quyma va tangalarni sotib olish orqali aholi o‘z mablag‘larini nafaqat xavfsiz tarzda saqlashga, balki ularni ko‘paytirishga ham erisha oladi.*

Kalit so‘zlar: *oltin quyma, oltin tangalar, investitsiya, aholi mablag‘lari, ishonchli saqlash, moliyaviy barqarorlik, qimmatbaho metallar, kapitalni himoyalash, investitsiya imkoniyati, moliyaviy xavfsizlik.*

Oltin quyma va tangalarni xarid qilish har jihatdan foydali va ishonchli investitsiyon vosita hisoblanadi. Bank tizimidagi noaniqliklar, milliy valyuta kursining o‘zgaruvchanligi, global iqtisodiy muammolar doimo mavjud. Bunday holatlarda, o‘z yaqinlari va oilasining kelajagini o‘ylagan har bir inson ishonchli jamg‘armaga ega bo‘lishni istaydi. Oltin uzoq muddat davomida tashqi omillardan unchalik ta’sirlanmaydi va o‘z qiymatini saqlab qoladi. Shuning uchun, oltin quyma va tangalarning ahamiyati borgan sari ortib bormoqda. Bugungi kunda banklar va maxsus muassasalar tomonidan aholi uchun mo‘ljallangan turli xildagi oltin quyma va tangalarni taklif qilinmoqda. Jamiyat iqtisodiyotining rivojlanishi aholi moliyaviy savodxonligiga ham bevosita bog‘liq. Aholi o‘ziga kerakli ma‘lumotlarni olish orqali mablag‘larini qanday boshqarish, nimalarga sarflash, nimalarga investitsiya qilish zarurligini to‘g‘ri tanlashi kerak. Oltin quyma va tangalar ham jamg‘arma shakli, ham investitsiya vositasi sifatida beqiyos ahamiyatga ega. Mablag‘larni oltin shaklida saqlash infraqizil muhofaza vositasi bo‘lib xizmat qiladi va inflyatsiya yoki valyuta qadrsizlanishi ta’siridan himoyalaydi. Qolaversa, oltin doim bozorda xaridorgir va likvid aktiv hisoblanadi [1].

Oltinning asosiy ustunligi shundaki, u xalqaro miqyosda tan olingan va valyuta qanchalik o‘zgaruvchan bo‘lmasin, o‘z qiymatini saqlab qola oladi. Ko‘plab mamlakatlar markaziy banklari ham zaxira vositasi sifatida aynan oltinni tanlashadi. Chunki oltin nafaqat milliy, balki jahon miqyosida ham eng ishonchli vosita sanaladi. Shu sababdan, nafaqat yirik investorlar, balki oddiy fuqarolar ham o‘z boyliklarini saqlash uchun oltin quyma va tangalarni afzal ko‘rishmoqda. Oltin quyma va tangalarni sotib olish tartibi

ham tobora qulaylashib bormoqda. Banklar va muassasalar tomonidan bu mahsulotlar shaffof va kafolatlangan tarzda taqdim etiladi. Xaridorlar o'z mablag'larini xavfsiz va qulay shaklda oltinga aylantirish imkoniga ega bo'lishadi. Oltin quyma va tangalar xaridini amalga oshirish uchun aholidan maxsus bilim yoki katta tajriba talab qilinmaydi. Hozirda banklar taklif qilayotgan mahsulotlarning sifati davlat darajasida kafolatlanadi. Aholining moliyaviy farovonligini oshirishda oltin quyma va tangalarning o'rni beqiyos. Mablag'larni bankda saqlash yoki boshqa investitsiya vositalariga yo'naltirishdan ko'ra, oltin ko'proq barqarorlikni ta'minlaydi. Bu vosita qisqa muddatda ham, uzoq muddatda ham ishonchli saqlanadi. Har qanday vaziyatda oltin bozorda tez realizatsiya qilinadi va darhol naqd mablag'ga aylantirish mumkin. Bundan tashqari, oltin egasi doim o'zini himoyalangan va kelajagiga ishonchli bo'lib his qiladi. Shuningdek, oltin quyma va tangalarni bolalar, yoshlar uchun jamg'arma shaklida foydalanish ham kengayib bormoqda. Ota-onalar farzandlarining kelajagi uchun ishonchli jamg'armalarni aynan oltin shaklida to'plashmoqda. Sababi, oltin keyingi avlod uchun ham o'z qiymatini yo'qotmaydi va iqtisodiy baraka keltiradi. Bu esa, har bir oilaning moliyaviy mustahkamligini ta'minlovchi omil sifatida ahamiyat kasb etmoqda [2].

Oltinni jamg'arma sifatida tanlashda bir qator omillarni inobatga olish zarur. Eng avvalo, qora bozor yoki shubhali manbalardan emas, faqat rasmiy bank va muassasalardan oltin xarid qilish tavsiya etiladi. Bunda, har bir oltin quyma yoki tanga o'ziga xos identifikatsion raqamga va sertifikatga ega bo'ladi. Bu esa, xaridorning o'z mulkini to'liq tasdiqlovchi va kelajakda har qanday muammolardan himoyalovchi vositadir. Oltin xarid qilishda ularni xavfsiz joyda saqlash ham muhim ahamiyatga ega. Oltin tangalar ham qadimdan boylik ramzi, milliy va tarixiy xotiraning bir qismi sifatida qadrlanadi. Yangi tangalar va kolleksiya uchun tangalar nafaqat investitsiya, balki madaniy meros sifatida ham saqlanadi. Bu esa fuqarolarga nafaqat moliyaviy foyda, balki ma'naviy zavq ham beradi. Oltin tangalar ko'plab davlatlarda rasmiy pul birligi sifatida ham chiqariladi. Shu tufayli, ularni jamg'arama yoki sovg'a sifatida ham keng foydalaniladi. Oltin quyma va tangalarni xarid qilish bo'yicha davlat tomonidan bir qancha imtiyozlar va qulayliklar yaratilgan. Jamg'arma banklari orqali aholiga turli o'lchamdagi va og'irlikdagi oltin mahsulotlari taklif etiladi. Har bir fuqaroga o'z imkoniyatiga qarab, istalgan miqdorda oltin sotib olish imkoniyati yaratilgan. Bu esa, aholining barcha qatlamlarida moliyaviy xavfsizlik va mustahkamlikni ta'minlashga xizmat qiladi [3].

Oltin quyma va tangalarni saqlash uchun hozirgi kunda bank seyflari, xavfsiz depositlar va uy sharoitidagi ishonchli joylardan foydalanish mumkin. Banklarda ochiladigan maxsus qaydnomalar orqali har bir oltin mahsulotining haqiqiy egasi aniqlanadi va uni tezkor realizatsiya qilish imkoniyati yuzaga keladi. Hatto bank xizmatidan tashqari, uyda ham oltin mahsulotlarini ishonchli ravishda saqlash yo'llari bor. Buning uchun zamonaviy seyflar, maxsus maxfiy uyalar ishlab chiqilgan. Aholining investitsiyaga bo'lgan ehtiyoji ham tobora ortib bormoqda. Har bir inson o'z mablag'ining nafaqat saqlanishini, balki ko'payishini ham istaydi. Oltin quyma va tangalarni sotib olish esa uzoq muddatli investitsiyaviy strategiyaning eng muhim qismini

tashkil etadi. Chunki oltin narxi har doim tendensiya bo‘lib, vaqti-vaqti bilan o‘sib boradi, bozoroqqi holatlarda esa, hatto sezilarli darajada oshadi. Buning natijasida, aholi o‘z jamg‘armalarini ishonchli saqlab qolish bilan birga, ularni ko‘paytirishi ham mumkin. Shu bilan birga, oltin mahsulotlarini erkin aylanmasi va uni sotish jarayoni yuzasidan ham muammolar mavjud emas. Oltin mahsulotlarini sotib olish va qayta sotish banklar va rasmiy tashkilotlar orqali erkin amalga oshiriladi. Xaridor istalgan vaqtda o‘z oltinini sotish yoki almashtirish imkoniga ega. Bu esa oltinning likvidligi va foydalanish qulayligini yanada oshiradi. Oltin mahsulotlariga bo‘lgan talab dunyo miqyosida ham doimo yuqori bo‘lib kelgan. Markaziy banklar, yirik investorlardan tortib oddiy fuqarolarga qadar, oltinni o‘zining asosiy boylik vositasi sifatida ko‘radi. Globallashuv sharoitida bozorlardagi o‘zgarishlar, valyutalarning qadrsizlanishi, moliyaviy bozorlar notinchligi — bularning barchasi oltinga bo‘lgan ehtiyoj va talabning ortishiga olib keladi [4].

Oltin quyma va tangalarni xarid qilish orqali aholi nafaqat o‘z mablag‘larini ishonchli saqlaydi, balki uzoq yillik va avlodlar bo‘ylab boylikni mustahkamlaydi. Bu esa iqtisodiy baraka va farovonlikka olib keluvchi muhim omillardandir. Oltinni tanlash — bu eng avvalo ongli qaror, moliyaviy farovonlik va ijtimoiy himoya ramzidir. Jamiyatda investitsiyaga oid savodxonlik oshib borayotgan bir paytda, oltin mahsulotlari har doimgiday ishonchli va barqaror vosita bo‘lib qolmoqda. Oltin quyma va tangalarni sotib olish yo‘li bilan jamg‘arma va investitsiyaning maqbulligi, ishonchliligi va uzoq yillik foydasi doimo ta’kidlab o‘tilmoqda. Mablag‘ning har qanday muammoli holatlarda ham saqlanib qolishi, salarot va narxlarning oshib borishi, ishonchli zaxira sifatida foydalanilishi, aholi uchun moliyaviy erkinlik va mustahkamlikni kafolatlaydi. Bunday sharoitda, oltin doimo eng oldingi o‘rinda bo‘lib kelgan va kelajakda ham shunday bo‘lib qoladi [5].

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, oltin quyma va tangalarni xarid qilish — bu nafaqat mablag‘ni ishonchli saqlash, balki uni ko‘paytirish, iqtisodiy mustaqillikka erishish va oilaviy farovonlikni mustahkamlashning eng maqbul va barqaror yo‘li hisoblanadi. Mablag‘larni oltin tarzida saqlab, har bir inson o‘zining moliyaviy kelajagini himoyalash, uni keyingi avlodlarga yetkazish hamda baraka va boylikka erishishga poydevor qo‘yadi. Oltin quyma va tangalarni xarid qilish sohasi taraqqiyot sari intilayotgan jamiyatda eng yaxshi tanlovlardan biri bo‘lib, aholi moliyaviy savodxonligi va farovonligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Abduvaliyev, S. (2018). "Oltin aktivlarining jahon iqtisodiyotidagi o‘rni va rivojlanish istiqbollari." *Iqtisodiyot va Innovatsiya*, 2(3), 55-62.
2. Adilov, X. (2019). "Aholi mablag‘larini investitsiyaga yo‘naltirishda oltinning ahamiyati." *O‘zbekiston moliya bozori*, 4(5), 101-109.

MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS

3. Bahromov, I. (2020). "Milliy valyutaning barqarorligi va oltin zahiralari boshqaruvi." Moliya va Buxgalteriya, 3(8), 18-25.
4. Davletov, M. (2021). "Oltin tangalar va quyma sotib olishda zamonaviy trendlar." Bank ishi hamda moliya, 2(1), 64-70.
5. Ikromova, D. (2019). "Oltin investitsiyalari: jahon va O‘zbekiston tajribasi." Iqtisod va Hayot, 6(4), 45-53.
6. Jo‘rayev, N. (2022). "Oltin aktivlari orqali aholi jamg‘armalarini muhofaza qilish usullari." Moliyaviy Taraqqiyot, 1(2), 87-94.
7. Karimov, X. (2017). "Aholi uchun investitsiya imkoniyatlarini kengaytirishda oltin mahsulotlarining o‘rni." O‘zbekiston Respublikasining Bank va Moliya Jurnali, 5(6), 38-44.
8. Qodirov, A. (2020). "Oltin va boshqa qimmatbaho metallar bozori rivojlanishi." Iqtisodiyot va Rivojlanish, 7(1), 60-68.

